

افسانه تانگرام در کلاس درس

تجربه ای متفاوت از تدریس مربع تانگرام در کلاس دوم دبستان

■ آریتا رحیمی

معلم پایه دوم دبستان پسرانه دوره اول ناحیه ۲

شکستن مربع؛ تجربه ای بدون ترس

پس از داستان، به انتهای کتاب ریاضی رفتیم و مربع تانگرام را طبق خطوط مشخص تکه تکه کردیم. لحظه جداسدن قطعه ها، تجربه ای مهم برای بچه ها بود؛ تجربه جرئت داشتن.

در این مرحله، کودک بدون ترس از اشتباه و بدون قضاوت، اجازه داشت خراب کند و دوباره بسازد. هم زمان، موسیقی ملایم چینی در کلاس پخش می شد و دانش آموزان با تمرکز و آرامش، قطعه ها را کنار هم می گذاشتند. هیچ عجله ای نبود. هیچ مقایسه ای شکل نگرفت و هیچ کس از اشتباه کردن نترسید. هر کودک با ریتم خودش یاد می گرفت. امن بودن اینجامعنا می یافت.

بازی، کشف و خلاقیت

در مرحله بعد به دانش آموزان نگفتم چه بسازند. فقط گفتم: «هر چه دوست دارید، بسازید». یکی پرنده ساخت، یکی قایق، یکی خانه، یکی آدمک، یکی ماشین و دیگری گربه. در این فضا نه درست و غلطی وجود داشت و نه رقابتی؛ فقط کشف، لذت و خلاقیت بود. این لحظه ها نمونه ای ناب از یادگیری آزاد و امن بودند؛ یادگیری ای که از دل بازی شکل می گیرد و ریاضی در دل تجربه، در میان ساخت شکل ها، به آرامی پرسش هایی مطرح می کردم:

- از کدام قطعه استفاده کردی؟
- اگر این قطعه را بچرخانی، چه می شود؟
- کدام قطعه ها با هم برابرند؟

دانش آموزان بدون استرس، مفاهیم مهمی مانند برابری، چرخش و ترکیب شکل ها را یاد می گرفتند؛ یادگیری ای که چون با حرکت، تجربه و احساس همراه بود، در ذهنشان ماندگار شد.

نمایش و یادگیری اجتماعی

در ادامه، از بچه ها خواستم با شکل های ساخته شده، داستان پادشاه چینی را بازسازی کنند. این بخش، اوج یادگیری اجتماعی و عاطفی کلاس بود.

آریتا رحیمی با مدرک کارشناسی شیمی محض و نیز مدرک کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی کودک و نوجوان،

سابقه دوازده سال آموزگاری و معاونت در مدرسه های غیردولتی شهر یزد را دارد. وی از سه سال پیش با مجتمع جواد الائمه (ع) همکاری خود را آغاز کرده است؛ دو سال مربی پیش دبستانیو یک سال است که آموزگاری در پایه دوم را تجربه می کند...

در مدرسه ای که امنیت روانی در آن جریان دارد، یادگیری طبیعی، عمیق و لذت بخش می شود. «مدرسه امن» فقط به معنای دیوارهای محکم نیست؛ بلکه فضایی است که کودک در آن می تواند بدون ترس از قضاوت تجربه کند، اشتباه کند، بسازد و دوباره آغاز کند. اجرای درس «مربع تانگرام» در کلاس من، تجربه ای برایم شد که نشان داد چگونه داستان، هنر و بازی می تواند مفاهیم ریاضی را ماندگار کند و بستری خوب برای یادگیری امن شوند.

داستان پادشاه چینی

برای شروع درس، روی تخته نوشتیم: «داستان پادشاه چینی و مربع جادویی». سپس با پخش پویانمایی کوتاهی، افسانه تانگرام را برای دانش آموزان روایت کردم؛ داستان شیشه گری هنرمند که مربعی زیبا و درخشان ساخت؛ اما شیشه در راه قصر شکست و به هفت تکه تبدیل شد. شیشه گر دریافت که همین تکه ها می توانند شکل های تازه و زیبایی بسازند و پادشاه نیز فهمید که گاهی شکستن، آغاز آفرینش است. از آن روز این هفت قطعه «تانگرام» نام گرفت.

داستان، در فضایی آرام و امن، ذهن کودکان را برای تجربه ای تازه آماده کرد.

دانش آموزان خجالتی با کمک شکل ها راحت تر صحبت کردند و دانش آموزان پرجنب و جوش انرژی خود را در نقش آفرینی به کار گرفتند. کلاس به فضایی پر از همکاری، شادی و احترام تبدیل شد و همه برای یکدیگر کف زدند. اینجا «یادگیری امن» به تقویت مهارت هایی مانند بیان، همدلی، جرئت ورزی و کار گروهی کمک کرد.

بازتاب تجربه دانش آموزان

در پایان کلاس، جمله هایی شنیدم که ارزش این تجربه را نشان می داد:

- فهمیدم از چیزهای شکسته می شه چیزهای قشنگ ساخت.

- خانم، امروز ریاضی سخت نبود، بازی بود. این بازخوردها نشان داد کودکان زمانی بهتر یاد می گیرند که احساس امنیت داشته باشند و تجربه یادگیری شان واقعی باشد.

جمع بندی

درس «مربع تانگرام» برای من فقط یک درس ریاضی نبود؛ تمرینی برای خلاقیت، اعتماد به نفس، همکاری و امنیت روانی بود. هفت قطعه کوچک تانگرام به کودکان آموخت که شکست پایان نیست. هر تکه ارزشمند و هر کودک توانمند است.

مدرسه زمانی زیبا و اثرگذار می شود که امن باشد؛ امن برای خیال پردازی، برای بازی، برای یادگیری و برای زندگی. ■